

X.

Henric Christopher Glahns

Efterretning

om

det af Grønlænderne saa kaldte

A n g i a k .

X

Genric Gvrihobder Glagur

Erreering

am

der in Gvrihobder der Glagur

A n g i k

13

— — — — —

Grønlanderne, jeg meener de hedske, troe, at alle Misfostere, som fødes i Dølgemaal, Moderen maa derom være vidende eller uvidende, item Fruentimmerets fordulgte Tider, blive forvandlede til et Slags smaae Fugle, som give en Lyd fra sig, ligesom et spædt og nyfødt Barn. Saadant et forvandet Misfoster kaldes Angiak (*), Qvinden Angialik. Den Forretning, som Angekof øver, da han griber det, kaldes Angiarriorpok. En Qvinde, som haver saadant et Angiak, maa døe, hvis hendes Angia ikke bliver grebet; og andre troe, at det kan jage Sædyrene bort saa længe, indtil Angekof har faaet fat paa det.

Naar nu en Angekof foregiver, at der paa et Land eller i et Huus er saadan en Qvinde, saa forsamles de alle i Huuset, og han gjør derpaa sine Operationer. Hvorpaa alle Lamperne anstikkes; og da gaaer den hele Samling af Fruentimmer ud, holder Slippen af deres Pels i Beiret, og stryger til sig; da deres Angiak, hvis de have noget, skal komme deri. Naar de komme ind igien, lade de Slipperne nedfalde, og ryste det ud. Derpaa løber Angekof, som en Galen, op og ned af Gulv og Bræder, og griber rundt omkring i Luften; og naar han nu endelig, efter megen Springen, foregiver, sig at have faaet fat paa det, fremviser han noget Blod for Tilskuerne, gaaer derpaa hen til det Fruentimmer, fra hvilket det er kommet, lægger det, eller og lader nogle Draaber af Blodet dryppe ned, paa hendes Soved og Krop (**), men Resten æder han.

At

(*) Efter at dette var skrevet, giver en Grønlanderinde mig følgende Efterretning, som oplyser det Anførte meget: Angiak er Thema til Angistok, følger, og kan oversættes ved Noget, som er fordulgt. Naar nu en Qvinde følger, og siger ikke andre, at hun haver sine Menses, eller og, at hun føder hendes Barn i Dølgemaal, og ikke siger andre, at hun har aborteret, da forvandles saavel Abortus, som det omtalte Sangvis, til et Angiak.

(**) Nogle foregive, at dette Blod skal komme paa Fruentimmeret, uden at Angekofken behøver at lade det rinde paa hende; og skal dette være Tegnet, hvoraf man seer, at just denne Qvinde havde det.

At dette ikke er andet end blot Bedragerie, kan sluttes af det, man har fortalt mig, at være hændet for nogle Aar siden. Næmlig: At da en Angekof skulde ogsaa gjøre denne Forretning, blev man vaer, at han havde i en Tarm eller Blære noget levret Blod, som han havde stufket op under Bilsken, og hvorfra han tog det og foreviisde Tilskuerne, som det Angiak, hvilket han foregav, sig at have grebet.

Det, der ellers er mest mærkvaerdigt i denne Skik, er uden Tvivl dette, at Angekof tager det foregionne Angiak, og lægger det paa Qvindens Hoved, eller og undertiden lader aleene noget af Blodet dryppe ned paa hende, ret ligesom han vilde ønske, at der, som noget Ondt skal vederfares Nogen, det da maa treffe den Skyldige. Det synes at have nogen Lighed med den Skik i Jsrael, at Præsten skulde bekiende Folkets Synder og lægge dem paa Buefens Hoved, Lev. 16, 21. 22; eller med Egypternes, som lysede Forbandelse over deres Slagtoffers Hoved; eller af den Skik hos Joderne, at forbande en Anden med denne Formular: dit Blod være over dit Hoved. 2 Sam. 1, 16. Josf. 2, 19. Act. 18, 6. Hvoraf man skulde synes at kunne slutte, at Grønlænderne tilforn have havt en høitideligere Gudsdyrkelses-Maade, hvilken ved Tiden er saaledes udartet, at der findes intet tilbage, uden Skyggen af den, og hvortil ingen Grønlænder kan nu gjøre Rede. At ville heraf med Nogle troe, at Grønlænderne nedstamme fra Jsraels ti Stammer, er vel ikke urimeligt, skiont dog ikkun bygt paa en temmelig svag Grund, saa længe man endnu ikke kan fremvise større Lighed mellem de nu værende Grønlænderes og da værende Jsraelters Skikke, end man hidtil har opdaget og mig er bekiendt.

